

Uppgifter

Ärendenamn/Diarienummer HSF260289	Datum 2026-04-07
Barn som berörs Barn och unga under 18 år	
Ansvarig för prövningen Anna Brors Ulvemark och Philippa Nordmark	
Beslutsfattare	

[i Klicka här för regionövergripande instruktion](#)

Artikel 2 Barnets rätt till jämlikhet och ickediskriminering

Bidrar ärendet till jämlikhet och ickediskriminering för alla barn oavsett;	Ej relevant	Vet ej	Nej	Delvis	Ja
Ålder (ex. spädbarn, tonåring)	☐	☐	☐	☐	☒
Kön (flicka, pojke)	☐	☐	☐	☐	☒
Könsidentitet/könsuttryck (identifikation som ex. han, hon, hen)	☐	☐	☐	☐	☒
Sexuell läggning (ex. attraktion till samma eller motsatta kön, båda eller inga)	☐	☐	☐	☐	☒
Funktionsnedsättning (fysisk, psykisk, intellektuell)	☐	☐	☐	☐	☒
Etnicitet, hudfärg, språk	☐	☐	☐	☐	☒
Religion/livsåskådning	☐	☐	☐	☐	☒
Socioekonomi (ex. föräldrars ställning, ekonomi, studiebidrag)	☐	☐	☐	☐	☒
Bostadsort/stadsdel (ex. segregering, ojämlikhet i länet)	☐	☐	☐	☐	☒

Kommentarer: (Utförligare beskrivning av ovan och hur det bedöms påverka barn)

Enligt Barnkonventionen (artikel 2) har alla barn samma rättigheter och ska inte diskrimineras. Läs- och skrivsvårigheter kan påverka barnets möjlighet att tillgodogöra sig utbildning och delta på lika villkor.

Om barn inte ges tillgång till utredning finns en risk att dessa svårigheter inte identifieras och att barnet därmed inte får det stöd som behövs. Detta kan leda till ojämlika förutsättningar och i förlängningen innebära en risk för indirekt diskriminering.

Om tillgången till dyslexiutredning och stöd varierar beroende på geografisk tillhörighet finns en risk för ojämlik vård och indirekt diskriminering. Barn i regionen som saknar tillgång till lokal utredning och inte har förutsättningar att åka till annan region där dyslexiutredningar utförs, kan därmed få sämre förutsättningar än barn i andra regioner.

Att säkerställa tillgång till dyslexiutredning inom regionen bidrar till att alla barn ges likvärdiga förutsättningar, i enlighet med principen om icke-diskriminering och jämlikhet.

Skillnader i tillgång till dyslexiutredning mellan regioner riskerar att leda till ojämlika förutsättningar för barn. Regionala riktlinjer, visar att sådana utredningar kan organiseras inom hälso- och sjukvården. Att motsvarande uppdrag saknas i Region Västmanland kan därmed innebära en risk för ojämlik vård. Beslutet kommer bidra till att alla barn oavsett socioekonomi och utan möjlighet att åka till Stockholm får sin utredning utifrån behov.

Artikel 3 Barnets bästa

Annat som har betydelse för ärendet;	Ej relevant	Vet ej	Nej	Delvis	Ja
Relevanta lagkrav	☐	☐	☐	☐	☐
Nationella styrdokument	☐	☐	☐	☐	☒
Forskning och evidens	☐	☐	☐	☐	☒
Regionens styrdokument	☒	☐	☐	☐	☐
Praxis i andra regioner	☐	☐	☐	☒	☐

Regionens beprövade erfarenhet	☐	☐	☐	☐	☒
Barnets sociala nätverk	☐	☐	☐	☐	☒
Barnets bästa på både kort och lång sikt	☐	☐	☐	☐	☒

Kommentarer: *(Utförligare beskrivning av ovan och hur det bedöms påverka barn)*

Enligt Barnkonventionen (artikel 3) ska barnets bästa beaktas i alla beslut som rör barn. För barn med dyslexi är tillgång till tidig utredning och adekvat stöd avgörande för att kunna utvecklas, tillgodogöra sig utbildning och delta på lika villkor.

Bristande tillgång till utredning kan leda till fördröjda insatser och negativa konsekvenser för barnets skolgång och psykiska hälsa. Att erbjuda dyslexiutredning inom regionen ökar tillgängligheten, minskar belastningen för barnet och bidrar till mer jämlika förutsättningar.

Sammantaget bedöms åtgärden vara förenlig med barnets bästa.

Artiklarna 6, 19, 24 Barnets rätt till optimal utveckling

Bidrar ärendet till;	Ej relevant	Vet ej	Nej	Delvis	Ja
Rätt till liv och överlevnad	☐	☐	☐	☒	☐
Goda förutsättningar för optimal utveckling	☐	☐	☐	☐	☒
Rätt till bästa uppnåeliga hälsa	☐	☐	☐	☐	☒
Rätt till skydd mot att fara illa	☐	☐	☐	☐	☒

Kommentarer: *(Utförligare beskrivning av ovan och hur det bedöms påverka barn)*

Enligt Barnkonventionen (artikel 6) har barn rätt att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. För barn med dyslexi är tillgång till tidig utredning och adekvat stöd avgörande för att utveckla läs- och skrivförmåga samt för att kunna tillgodogöra sig utbildning.

Utän tidiga insatser finns risk för negativa konsekvenser för barnets lärande, självkänsla och delaktighet. Att erbjuda dyslexiutredning inom regionen stärker förutsättningarna för barnets utveckling och bidrar till att barnet kan nå sin fulla potential. Även om en dyslexiutredning inte direkt brukar uppfattas bidra till överlevnad visar forskning att odianosticerad dyslexi kan leda till psykisk ohälsa och i förlängningen suicidrisk.

Artikel 12 Barnets rätt till delaktighet och att komma till tals

Vad specifikt behöver vi förstå ur barnets/barnens perspektiv? *(Definiera frågor oavsett om de ställs till barn eller ej)*

Vilka barn har involverats? Vilka företrädare har tillfrågats? Vilka barn har ej involverats och kan det få konsekvenser för ärendet/beslutet? *(Representativitet. Ex. vårdnadshavare för de yngsta barnen, referensgrupper, elevråd, yrken med barnkompetens)*

Hur har barn varit delaktiga? Om barn ej har varit delaktiga, varför har lagkravet ej tillgodosetts? *(Ex. metoder som använts och eventuell anledning till att barn ej involverats)*

Se Kommentarer

Lyft fram, utan att värdera eller tolka, barnets/barnens åsikter, erfarenheter och rekommendationer *(Här ingår även barns röster från ex. rapporter)*

Har barnets/barnens åsikter beaktats?	☐	☐	☐	☐	☒
---------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------

Kommentarer: *(Utförligare beskrivning av ovan och hur det bedöms påverka barn)*

Barnets åsikter har inte inhämtats i denna prövning. Behovet är redan känt och bedömningen av barnets bästa baseras därför på tillgänglig kunskap, forskning och beprövad erfarenhet i enlighet med Barnombudsmannens vägledning.

Evidens från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU, 2014) visar att obehandlade läs- och skrivsvårigheter kan leda till negativa konsekvenser för såväl skolresultat som psykisk hälsa, medan tidiga insatser har god effekt.

Vidare visar forskning från Karolinska Institutet samt vägledningar från Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten att barn med dyslexi utan adekvat stöd löper ökad risk för låg självkänsla, skolsvårigheter och begränsad delaktighet.

Röster har även höjts i intresseorganisationer som Dyslexiförbundet och Dyslexiföreningen.

Barnens behov av dyslexiutredningar är redan i dag definierat och tillgodoses i stor utsträckning via utredningar i annan region. Ett beslut där utredningar kan genomföras i Region Västmanland kommer att innebära mer jämlik vård för alla barn med behov.

Mot denna bakgrund bedöms tillgång till tidig utredning och insatser ligga i barnets bästa.

Berörs ärendet av andra barnrättsområden? [Barnkonventionens samlade rättigheter](#)

Barnets demokratiska rättigheter (förutom art 12 även art 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 30, 42)

Barnets rätt till utveckling (förutom art 6 även art 23, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 39)

Barnets rätt till familj (art 5, 9, 10, 11, 18, 20, 21, 22)

Barnets rätt till skydd (förutom art 19 och 24 även art 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38)

Barnets rätt till stöd (art 18, 20, 22, 23, 25, 39, 40)

Har något eller några av dessa rättighetsområden beaktats?

Ej relevant

Vet ej

Nej

Delvis

Ja

Kommentarer: *(Utförligare beskrivning av ovan och hur det bedöms påverka barn)*

Enligt Barnkonventionen ska barnets bästa beaktas i alla beslut som rör barn (artikel 3). Vidare har barn rätt till utbildning (artikel 28) samt rätt att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar (artikel 6).

För barn med dyslexi är tillgång till tidig utredning och adekvat stöd en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig utbildning och utveckla grundläggande färdigheter som läsning och skrivning.

Dessa färdigheter är i sin tur centrala för barnets möjlighet att ta del av information, uttrycka sina åsikter och delta aktivt i samhället, vilket även kopplar till barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Ur ett långsiktigt perspektiv har tillgång till stöd vid dyslexi därmed betydelse inte bara för det enskilda barnet, utan även för ett demokratiskt samhälle. Bristande läs- och skrivförmåga riskerar att begränsa individens möjlighet till delaktighet, inflytande och jämlika livsvillkor.

Att säkerställa tillgång till dyslexiutredning inom regionen bidrar därför till att uppfylla Barnkonventionens intentioner och främjar både barnets rättigheter och ett inkluderande och demokratiskt samhälle.

Konsekvensanalys och Barnrättslig slutsats

Vilka positiva konsekvenser får ärendet för barn?

Barnet får en ökad kännedom och förklaring om sig själv vad gäller styrkor och svagheter. Svårigheterna ringas in och benämns och tydliggörs vilket leder till rätt anpassningar och stöd i skolsituationen. Diagnostiserade svårigheter minskar risken för psykisk ohälsa enligt många studier.

Vilka negativa konsekvenser får ärendet för barn?

Inga

Ej relevant

Vet ej

Nej

Delvis

Ja

Bedöms ärendet vara förenligt med barnkonventionen och barnets bästa?

Om NEJ. Behövs kompenserande åtgärder vidtas för att åtgärden eller beslutet ska bli så bra som möjligt för barn?

Kommentarer: *(Beskriv de kompenserande åtgärder som är tänkta att vidtas i det fall ärendet ej är förenligt med barnets bästa)*

Kort förtydligande av barnrättslig slutsats: *(Bedöms eller bedöms ej vara förenligt med barnets bästa)*

Införande av utredning av läs- och skrivsvårigheter på Logopedmottagningen i Region Västmanland för barn och unga under 18 år, bedöms utgå från Barnkonventionen. Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn (artikel 3), och barn har rätt till utbildning, utveckling och delaktighet (artiklarna 6, 12 och 28) och barn med funktionsnedsättning har enligt artikel 23 rätt till det stöd som krävs för att kunna delta fullt ut i samhället.

Barnets åsikter har inte inhämtats. Bedömningen baseras därför på tillgänglig kunskap, forskning och beprövad erfarenhet i enlighet med vägledning från Barnombudsmannen.

Kunskapsunderlag visar att barn med dyslexi utan tidigt stöd riskerar negativa konsekvenser för skolgång, psykisk hälsa och delaktighet. Tillgång till tidig utredning och insatser är därför en viktig förutsättning för barnets utveckling och möjlighet att tillgodogöra sig utbildning.

Att erbjuda dyslexiutredning inom regionen bidrar till ökad tillgänglighet och mer jämlik vård, i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen.

Sammantaget bedöms åtgärden vara förenlig med barnets bästa.

Referenser

- Barnombudsmannen (2018). Prövning av barnets bästa – ett stödmaterial för beslutsfattare.
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (2014). Dyslexi hos barn och ungdomar – tester och insatser.
- Karolinska Institutet (2025). Dyslexi – ökad förståelse, tidiga insatser och bättre stöd.
- Socialstyrelsen (2020). Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – Handbok.
- Region Skåne “Regional medicinsk riktlinje – Dyslexi (utredning av läs- och skrivsvårigheter)” (2023)
- SPSM. Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.
- Dyslexiförbundet.
- Svenska Dyslexiföreningen.
- Hälso- och sjukvårdslagen.